

УДК 331.45(083.7)(075.8)

Піхоцький В.Д., студент групи 263-23-1 ПП

Науковий керівник: Лісовицька І.А., к.т.н., доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки

(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)

АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ПОРЯДОК НАКЛАДЕННЯ ШТРАФІВ

Адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами [1].

Адміністративне правопорушення – це протиправна, винна (умисна або необережна) дія або бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, права та свободи громадян, власність, встановлений порядок управління та інші суспільні відносини, захист яких гарантується державою. Таке порушення передбачає застосування адміністративної відповідальності до правопорушника, яка може бути у вигляді штрафу, попередження або інших заходів впливу. Адміністративна відповідальність настає за будь-які посягання на загальні умови праці.

Згідно зі ст. 43 Закону України «Про охорону праці» [2] за порушення законодавства про охорону праці, невиконання розпоряджень посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці юридичні та фізичні особи, які відповідно до законодавства використовують найману працю, притягаються органами державного нагляду за охороною праці до сплати штрафу в порядку, який встановлений чинним законодавством.

Ст. 44 Закону України «Про охорону праці» є загальною нормою, вона не встановлює безпосередньо конкретних санкцій за те чи інше адміністративне порушення, а відсилає до адміністративного законодавства, обмежуючись визначенням двох основних груп порушень, за які може наступити така міра відповідальності, як адміністративне стягнення.

До них відносять:

- порушення законодавчих та інших нормативно-правових актів про охорону праці;
- створення перешкод для діяльності посадових осіб органів державного нагляду і представників професійних спілок.

Застосування штрафних санкцій до посадових осіб і працівників за порушення законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці здійснюється відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення [1] і Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення» [3].

Суб'єктами адміністративної відповідальності можуть бути:

Фізичні особи – це громадяни, іноземці та особи без громадянства, які досягли віку адміністративної відповідальності (від 16 років).

Посадові особи – особи, які займають керівні посади або виконують відповідні функції на підприємствах, в установах або організаціях.

Юридичні особи – підприємства, організації та установи можуть нести відповідальність за порушення, вчинені їхніми посадовими особами в межах діяльності підприємства, особливо в сфері охорони праці та безпеки працівників.

До неповнолітніх від 16 до 18 років можуть застосовуватися більш м'які адміністративні заходи, такі як попередження чи штрафи у розмірі, встановленому законодавством.

Органи, що накладають адміністративні стягнення – органи державної влади (поліція, адміністративні комісії) та суди.

Процедура накладення адміністративного штрафу складається з таких етапів:

1) Виявлення правопорушення: контролюючий орган (наприклад, Державна служба України з питань праці) виявляє адміністративне порушення під час перевірки або на основі скарги. Умовами притягнення до адміністративної відповідальності є встановлення факту протиправного діяння, наявність вини, суб'єкта правопорушення тощо.

2) Фіксація правопорушення та складання протоколу: складається протокол про адміністративне правопорушення, який містить деталі події, факти порушення, пояснення правопорушника, а також докази (документи, свідчення).

3) Розгляд справи про адміністративне правопорушення: протокол і матеріали справи передаються до уповноваженого органу або суду для розгляду. Розгляд може бути здійснений на місці або в адміністративному чи судовому органі залежно від характеру порушення.

4) Прийняття рішення: на основі протоколу та інших матеріалів вноситься постанова про накладення штрафу чи інше адміністративне стягнення. Постанова має містити опис порушення, визначення міри відповідальності та суму штрафу (за потреби).

Рішення про стягнення штрафу може бути оскаржене у встановленому порядку через адміністративний суд.

5) Оформлення постанови та повідомлення правопорушника: постанова про накладення штрафу надсилається правопорушнику, який має право на її оскарження у встановленому порядку.

Виконання постанови: якщо штраф не оскаржено, правопорушник повинен його сплатити у встановлений строк. Несплата штрафу може призвести до примусового стягнення, а також можливих обмежень для порушника (наприклад, через податкові санкції).

До адміністративних стягнень належать попередження, штраф, виправні роботи, адміністративний арешт, вилучення предмета, що був об'єктом правопорушення, та інші заходи, передбачені законом.

Загальний строк для накладення адміністративного стягнення складає 3 місяці з моменту вчинення правопорушення, однак можуть бути винятки.

Приклади прав і обов'язків роботодавця і працівників:

- за порушення порядку заповнення трудової книжки відповідальність несе роботодавець; працівник не відповідає за правильність заповнення трудової книжки.
- звільнення сумісника під час лікарняного заборонено, оскільки лікарняний забезпечує захист працівника від звільнення.
- працівник має право на отримання середнього заробітку за період вимушеного прогулу, якщо він був звільнений незаконно.

Список використаних джерел

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24): Кодекс України; Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>.

2. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12> (дата звернення: 19.11.2024)

3. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких інших законів України щодо посилення відповідальності за дрібне викрадення чужого майна та врегулювання деяких інших питань діяльності правоохоронних органів : Закон України від 18.07.2024 № 3886-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3886-20>.